

Издава Нодјелом.

Цијена: За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 е., на четири године 1 е. и 50 новчана.

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 10 франка, на четири године 5 франка, на четири године 6 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се у владеним писмима испод средње администрације. Гл. Цетиње, на Цетиње, а може се и картош. упућивати на пошту у Кошир. Доноси шилу се уредничтв. Руконис се невраћају.

За огласе плаћа се од реча 5 новч. За огласе веће и на дуже вријеме шаље.

ЦЕТИЊЕ, 20. Новембра.

Ми смо постоји пут на овоме мјесту са свијем хладнокрвно и нетипично напредно издешито наше владе у једном питању, које је пошло у нашом највишем суједству и које толико ванмерила многе политичке кругове у суједној нам монархији.

Мислимо да се ни с које стране неће моћи с разлогом учинити ни само академички напад на заузето стаповиште наше владе, а још мање моћи ће се фактима опроргниати и оборити она консеквенција и сагласност, која лежи у означеном држању и у самим дјелима и поступцима наше владе.

При свем том, доказа имамо доволно, како у самој журналистици тако и иначе, да би монархије круговима суједне, на мјестима и у годинама било кад би ствари много другачије стојале, т. ј. кад би се из политичке немирности, које влада аустро-угарске имају у једном дијелу Босне и Херцеговине поводом уједињавања војничке службе у тамошњим крајевима, развио напад на догађаје, који би упутили монархију аустро-угарску не само у рат унутрашњи, него и у спољашње међународне заштите, којима се тако лако не би видјело краја ни краја.

Шта се све тијем поводом и у том питању пише у неким аустро-угарским листовима, то дошта мора изненадити човека, и свак се чудом заштити мора: која су то тајна побуда, које су то тајна тенденције, на којима се темељи таква начинишња и тако дреко изазивање догађаја, којима краја и последица ипак премјерити не може?

Има у Бечу листова, који би пошто по то хтјели да се води рат против Кривошија, и који не би марили дабине, лако им је немарити, јер сједи се самој замари крај вруће пећи да се сва војничка сила Аустро-Угарске прене против ове гомиле Кривошија, на да се један пут сатре „то проклето гнијезде хајдука и развојника“ који својим отвором унижавају углед и достојанство моћној и силној аустро-угарској монархији.

Има овет другејих, којима ни то није доста, јер нијесу криви сами Кривошије што Аустро-Угарска патеже тамо са шапоњеним војничке службе, него је томе крива — Црна Гора, и док се она не сатре, никада мира неће имати Аустро-Угарска у Босни, и ни да она што она изради у свом духу и смјеру. Тако један од тих листових већ сада предлаже, да се велики ратни бродови аустро-угарске и да затворе та два црногорска пристана, како ће се Црна Гора — уморити главу!

Хвала Богу, хвала јединице! Како ли може човека да се задиви људма у усидијим главама!

А помињају ли ти бели политичари, на какан пут би хтјели да изведу своју монархију, своју одабину?

Већ сама та околност, што с највишем натром препоручују рат против својих суграђана, сједочи да у њих нема ни тунки патриотизма, ни сјенке од врлина грађанских. Бонади су без сумње него онако аустро-угарски пошлук и свијем државама него као браћа, коју веже у најближој једна веза државна и нетипични матери државни. Како се онда може протумачити

тај неспирити појав, када у једној држави, као у Аустро-Угарској, поданици једнога краја траже да се сва сила државна и војничка употребити против поданика другог краја и да их уништи? Какви су то односија међу тијем поданицима, кад једни другијема жеље смрти и погубље? Има ли ту и трага од љубави према својој сабраји, од љубави и оданости к миру своје домовине и њенијех становника?

Донета листови бечки, који проповијдају рат против Кривошија, против својих сопствених суграђана, ма каквијем разлогом да то проповијдаје даје потврдују, свједоче чисте и јасно да су лишени сваког патриотизма, свијех грађанских врлина и да им у срцу једино крива мржња на Словенство, крај не таче их се ништа шта би могло бити и са њиховом домовином, само кад би им се мржња заситила крљу словенском!

Није могуће занемарити, да такво гледиште могу заузимати према својим суграђанима листови патриотички, листови на којима раде прави пријатељи Аустро-Угарске. Па зашто је то случај, јер листови који рат препоручују, искључиво се налазе у једном сједињу оних патриота без одабине и постојбине који су се у Бечу настанили, ка одабине јед и отров блују на све што је словенско, и ради би Аустро-Угарску упути у рат против свих што се зове словенско.

Све да су и Бог зна шта скријали Кривошије, о чему ма одабине неће да судимо јер се то нас ништа немо таче, дужност би била осталијем суграђанима њиховијем утирати пут мирној погодби и споразуму ка лијече; али патриоти бечки, који једним оком шкљаче на Босни, једним су крив словенска, па у тој жељи не траже друго по извор крви и зала.

У тој жељи својој она иду чак и преко границе аустро-угарске, на би ради загасити се и на крви црногорској, коју би хтјели испити умором од глади!

Али лакше мало од Обуја мујо! Није баш онако, како се некимјема пријатељ и истопа. Цијена у редакцијима бечкијех листових ева сакацијами онакпа као што о себи прича и као што би хтјела да је, и што ко туђе себе заноси у својој објести, тим је лакше пронасти својој.

Не може нам још шамјера да водимо полемику с овимјем бечкијем листовима без патриотизма и без грађанских врлина, који раде у служби свога законскога срца и под миговима свога им долазе са стране. За то и не ћемо одабине да се упутијемо у одабину лудих и смјешних пријатеља њиховијех Црној Гори са зашарањем пристана црногорских и т. д. То све онада у царство скромнијех жеља њиховијех, с којима има посла само фантазија њихова.

У толико мање можемо имати разлога да се занимамо с овимјем политикима једнога краја бечке журналистике, што смо дошуло ујерени, да једна влада тако мудра и лојална као што је аустро-угарска, која севазда досад одликовала својим конзервативним и мир-љубивим држањем и која ни сад нема личивог разлога да од тога државна одетина — да та влада не може имати ништа заједничкога с тенденцијами, које, као што смо већ доквалили, нити су патриотичке нити интересна аустро-угарским народима, већ које су, шта више, са свијем пријет-

но намерене како против саме комприје политике њене изнутра тако и против конзервативног и мирољубивог народа њеног с поља.

Кад смо с те стране потпуно ујерени и када у нама стоји лична до сад невоља ујерене, да лична аустро-угарска не мисли скретијати с дојаконше личије свога држања, која се нигдје с нашим интересима не посп, онда за нас може бити са смијем равнодушна сва граја разудане и непатриотичке журналистике бечке.

Да ће Аустро-Угарска крив извађању војничког закона у Бос и Херцеговину лавно изводити тешкоће, то се могло лавно предвидјети и предкалати у капријед и без никаквог пророчанског дара.

Тешкоће те леже прво у спозатињем државноправном одношоу Босне и Херцеговине према Аустро-Угарској, а за тијем у самајем народијем и ајерозаконскијем особинама тамошњег народа.

Шта се првога таче, Босна и Херцеговина нијесу „провинције аустро-угарске ни угарске, него турске, стављене берлинским конгресом само под управу аустро-угарску; њихов суверенитије владала аустро-угарска монархије, него султан отоманска имарије.

Ово, што рекосмо, није вилшта ново. Оно је испрђено и самим уговором између аустро-угарске и турске царвине, дакле мора се поштовати и с једне и с друге стране све докле докле се тај уговор редовним путем не укине или — изредовним путем не погаси.

Питање је сада: може ли Аустро-Угарска из берлинског уговора и из априлске конвенције с Турском склољене изводити за себе право: да самовластно и Херцеговине узима у своју војничку службу?

На тако постављено питање мора се одговорити: да не може, јер логика је јасна, да ниједна држава не може туђе поданике из туђе провинције узимати у своју државну службу.

Но опет, с друге стране, могло би се Аустро-Угарској и пријати то би се, само би ваљало онда прибавити ову ријеч: своју, на стаанити мјесто ње ријеч: турску. Кад је Аустро-Угарска позвана да управља Босном и Херцеговином; она је позвана да та чини за Турску; дакле на тога права, које собом обухвата ниједну управу у име Турске и за Турску, може се изводити и право: да Аустро-Угарска вадити и војнике из Босне и Херцеговине, али у име Турске и за Турску.

Кад се према томе проучи привремени војнички закон за Босну и Херцеговину, мора се рећи, да је Аустро-Угарска наумила да ушла војнике из тих покрајина не за Турску и у име Турске, него чисте за себе. Јер по том закону нови војници из Босне и Херцеговине узети не ће се закљичати своје суверену, који стоји у Цариграду, него мандатару који сједи у Бечу, и нијесу обавезани бранити своју царевину с којом сачињавају једну нераздјелну цјелину, него су обавезани бранити другу царевину, којој никако не припадају и с којом није она повезана са ујереним.

Очевидно је и јасно као на бијелом дану, да ово стоји у живијој противрјечности и са одредбама берлин-

скога конгреса и са углављеном између Аустро-Угарске и Турске посебно конвенцијом.

Да наведемо један приједер само, који ће се та противрјечност још боље осветљити. Умишмо случај (који није немогуће) да Аустро-Угарска зарати с Турском или обратно (што такође није немогуће). У том случају поданици султана из Босне и Херцеговине, узети у аустро-угарску службу, били би обавезани да војничку службу своје сопственог суверена!

Какава грдна аномалија! Ако се мисли, да државноправни односи Босне и Херцеговине нијесу тачно одређени у берлинском уговору, онда је, прије него што се приступило корацима који и вријеђају постојеће уговоре и стварају ужасне аномалије, по нашим мишљењу требало својим путем и начином настојати, да се ти односија на чисто изведу и тачно уреде.

Или, ако се мисли, да практична политика у годним ситуацијама може кад доушта да се и таково што учини, што никакво не стоји у сагласности ни са теоријом правном ни са политиком уговорима, онда је ваљало имати куражи, на одабине ступити на сриједу са кобном ријечју: *авексеја*, и тада би ствар била издешена на чврсто. Ако би Аустро-Угарска издешила да стародани и баснословни срџа њеда, те би се и без жешће и удабе докопала Босне и Херцеговине, и ако би велике силе на проглас авексеје с њене стране остале и глухе и није, онда би јој остало било и како није, би замјерити могао, ако ће узимати из Босне и Херцеговине не само војнике, него и све што јеј је драго, јер онда би Босна и Херцеговина била земље њене и личије њене.

Но кад се то није учинило а покушава се то да се извршију права суверенска без посредства суверенитета, онда се тијем ствар само више затеже и Аустро-Угарска сама себи прави одвећ невољну ситуацију у Босни и Херцеговини.

Није могуће, да ће се султан на тако лак начин одрећи својих суверенских права на Босну и Херцеговину, и онда настаје између Аустро-Угарске и Турске приједер дилематски, који, подем се не може поновити и сагласно ријешити између те двије силе, мораће се изредити на шире поље, т. ј. мораће постати предмет расправе између свих потласница берлинског уговора.

Како би се тај предмет расправно пред судиштем великих сила, те није приједно сада поштовати. Право је и приједно и позитивно у овом питању на страни Турске; по не би било приједно, ако се овом приликом велике силе не би обирале на то право. Могуће је дакле, да би ове само према својим интересима поштовале и ствар могла у корист Аустро-Угарске ријешити.

По тијем тешкоће за Аустро-Угарску опет не би биле много лакше, јер Турску би и у том случају могла стати на отпор крвљу својих суверенских права у Босни и Херцеговини, а уа њу би, без никакве сумње, стојало право бранити.

Ту долазило на унутрашње тешкоће при изведењу војничког закона у Босни и Херцеговини, које нијесу мање од спољашњијех.

Сами листови аустро-угарски приједу, да је проглас тога закона начинио ужасну врену и убујну моћу

особите одношаје, о њима је и вођен рачун у оквиру закона, кад се уводила организација ланднера, и организација била је одмета извршена још крајем прошлог мјесеца. Извјештаји који су нам дошли кажу, да је узимање у војничке редове најбољих домобранаца ишло на све стране без перада, и да је контингент већи него да се рачунало, колико узимањем обавезних момака по себи, толико и приливом добровољаца. Дакако, опасило се, да су многи припадници појединих племићеских обина — што се и на другим мјестима догађа — неакошито одсутни били. Сад се влада држи мишљења, да се све одлуке изаду по законским прописима са добром промишљеношћу обичном на одношаје а при том дошавши, мирно и избјегањем особитијех присилних мјера, док се тако могло; а са оним који приступили нијесу, да се поступи по законским прописима као са бјегунцима, као што је и учињено са неким у Цариграду ухваћенијем. По што је тако домобранство постављено било, дошло је влади вијести, да разбојничке чете узимају у планински предјел у Кривошијама, које као да су се ставиле долазком чета из оближњих крајева херцеговачких, где их се већ од нево времена тамо, где их показује. Обзиром на ову околност, држао је даламатински намјесник, да треба повући изложеног жандарму постају из тврђавице Драгаца, коју су војници давно напустили, и избрати преко трговине из Рисна у дотичне предјеле. На одбрану осталијех мирних предјела предузео је намјесник привремено неке војничке мјере. Ново именовани намјесник даламатински отишао је одма на своје мјесто, да најприје види како ствари иду, да у виду држи уздржање мира и реда и да поднесе предлоге о случајнијем особитијем мјерама, кад би нужди била. Влада ће ипак, да чува кри појединца монархије, али ће се она и старати, кад би нужди била, да брани углед и славу државе и глорије преставице. Влада је савршена, да према својој одговорности даје рачун о сваком својој делу, али мора се и уздати, да ће већи поступак помогати сви патриоти без разлике странака.

У истој сједници зборно је и заступник даламатински Клајић, не безке новине не саопштавају ни у ваводу његова говора, те не можемо знати шта је говорио. Осим тога безке новине јављају, да су министар Тхеф и начелник одјелова Клајића звали к себи д.ра Клајића да се преко њега разабере у стварима крилошјем.

Иначе јављају се по листовима свакојоке противурјечиве вијести о мјерама, које је влада аустро-угарска изумила за предузете против Кривошија. Тако једни воде, да је сам цар рекао: да он не ће водити рата о Боснама; други овет наводе, како ће се предузети најстрожије мјере противу непокорних, и како је влада изумила, ма и с употребом огромне војничке силе, да учини једном крај том отвору кривошијском и да угледу државе и на тим странама примаје достојно уважање. Све ове вијести влада примати е реверзом.

По телеграму нашем из Брлина, Бисмарко је већ изкушено први жестоки удар од новог државног вијешта; из име при гласању о трошковиима за економско вијешта Бисмарко је приједлог процао са 159 против 83 гласа. Дале Бисмарко је остао у огромној мањини. По уставујем правилима Бисмарко би морао одступити, јер гласење је ово показало да он не ујел, у селачкој авлији или у затвореном царском локошјем.

Прашина има више по вјерошима, а тим више у колико је збијенија вјештаност, и у колико се ближе земља. Ваздух на отвореном пољу, а још више ваздух на мору и на великим језерима адрва је по нашој плућа не само због његове веће чистоте у гасовитим саставцима, него и с тога, што у њему има врло мало прашине. — Прашина бива све мање у колико је већа површина над земљом, а такође је много лакша прашина на узвишенијем мјестима.

Да видимо сада, каква ала може прашина произавети.

У обичном животу од хиљаде људи петоро умро од јектације; а од радника, који сјецају и глачају стакло умјере један од двадесет и допет, само с тога, што у стаклу испуни етиним и оштрим стакленим честицама. Статистиком је доказано, да од јектације умиру највише они радници, који су занатом осуђени да уднују прашав ваздух.

Ни једна статистика није тако рјечита и тако жалосна, као она о радницима челика у Шефилду. Средњи живот тамошњих радника, који оштре челичне ножице, напоен само 29 год. Код осталих радника средњи је живот мало дужи, тако да је најдужи код оних, који граде и оштре косе. У оштре тачно је доказано, да ти јадници тим брже умиру, у колико је већа количина металне прашине, која се при њиховом поседу развија. Они који оштре сувим тоцилом знају да ће умријети прије од оних, који тоцило власе. Из свега се овога

жива повјерење већше саборске; но Бисмарко никад није био баш јако оштар према повјерењу или непоповјерењу сабора нити је обично обзирати се много на уставна правила. Тако ће он по свој прилици и овим поводом непоповјерење већше саборске узети на даку страну, па башако сабор и даље настави да му прави опозицију, прије ће он сабор распусти, но што ће се сам одрећи власти и положаја који заузима. Таква је данас ситуација у Немачкој.

Како листови јављају, Турена је већ подијела енергичан протест против уважања аустројског војничког закона у Босни и Херцеговини. Полуаванцијет турски „Вахт“ јављајући о томе, доноси жестоке планове против аустројске владе жигосући овај њен покушај као гачење уговора „Берлински“ говор — тако већи тај лист — даје Аустрији само то право, да привремено посједи те провинције; по становицима Босне и Херцеговине остали су и даље отомански поданици и не могу се по закону узимати у аустројску војничку службу. Султан, који се очински бриње о сијема својим поданицима и који је готов да их узме у своју заштиту, одмах је издао заповијести, да порта неодложно предузме све мјере, које су нужне, да би се спријечила ова повреда међународних права.

У прошли петак 13. ов. м. суцао је у Петрограду неки зликовац, по имену Сеиковски, на генерала Черевина, пристапа у министарству аустројских дјела. Генерал Черевин баш је био у сједници тако званог одбора за прогонство административним путем, кад му дојерше билет, на ком јучише, да га њеко „дурин“ оцекује, јер има да му саопшти важне државне ствари. Генерал одмах изаше у камару за чекање и ту онази њеко надриано чекаше, које с мјеста извади револвер испод талашне и олази на генерала, но генерал га ухвати за руку тако да је балога прошира генералу испод руке не повредивши га ни најмање. Генерал ухвати зликовца и одмах даде узаконити. Зликовац реде, да га је неки Медвенов то вагован. И овај је за тим затворен. Обојница су ектиниче и тек прије осам дана у Петроград стигли. Не зна се још прави узрок за што је овај асепат учињен.

Наша браћа у Војводици можда су до сада већ избразили себи патриарха на свом народном сабору у Карловцима, но приједни бечки „кор. бир“, који нити не проушта јављати како се находе Чвукти у Берлину и шта им је Бисмарко рекао, није нашао за вриједно, да нам што јави са тога сабора у Карловцима. За то морамо ондје по странијем листовима допирети што, у њима изазалимо о радњи саборској. Сабор је отворен у процуц већељу свечаним начином иза богослужења и прилива св. духа у саборној цркви. Присутни су на сабору владике Анђелић, Стојковић, Живковић, Јовановић и остали посланици, дакле вијешта државни вијешта Кећелач и Грујић шест посланика. Владика Анђелић поздравео је вјероде посланике у име црквено-школског сајета и означио број посланика, који ће ноћи к царском комесару да га допрате у саборницу. Допраћен од тих посланика и дочека од владике на пратима од саборнице ушао је комесар Чех у дворану, узавео своје мјесто и најприје мадарским а за тим српским језиком поздравео сабор, коме је задатак да бира патриарха. Посланици су

види човико је потребно, да се по нашим кућама доже што мања прашина, а чим се подигне да је што више отклонимо.

Један од богатих газара крашине су опеке, којима су често патосани ходници, кујне, па и годе. Најмањим покретом или трбуњем одмак се дажу чисти облаци тих употребних човица. Кад би сваки могао, најбоље би било, често опеком патосати државна или мрамором; али пошто то скаучено средство свагда не допушта, ваља се бар постарати, да се тој негоди ставе на пут колико се може. Најбоља су средства за то, мазање опека алкалским солицима. Нарочито је добар јако концентрисан раствор соликата соде или поташе. Употреба је врло проста. Раствори се највише количина тог соликата у двогубој количини воде, па се два три пута тим премаже под четком, којом се обично крчи; разумје се пошто се сваки пут најприје под осуши. Кад смо тако два три пута премазали под ваља га оставити да се са свима осуши, па се за тим још једном премаже истим соликатом али гушћим и тиме је све свршено. Послаје неколико дана појавиће се по поду неки сиви кристали, који се уклоне меком, па се више и не појављују.

Али и овим кућама, у којима су највећши патоси, опет има ваља прашине, која се елегне по намјештају и го адовома чим је мирна атмосфера. Све ту прашину ваља уклавати влажном прашином или гуњерима, а никако употребити варварска обичаја, да ретурнујемо прашину са намјештају дунујући по њима сувим кривама или четкама. Већ амамо, да ће домаћице на овај наш сајет аз гласа искнути, да се

стојећи саслушали његову бесједу и па завршетку ускликнуди: живо краљ! У то вочаше компанија војника и једна побубатерија избаци почашу ватру. У бесједи комесарској изјавијаше је ово мјесто, где он сабор позива, да се може достојан највише милости царске трезвеним, добро вјерошним и у сваком поседу задовољајућим рјешеним свога задатак. Живо је поздрављено ово мјесто, где је комесар обећао, да ће својеки потпомогати и саборском устројству одговарајућу радњу сабора у интересу цркве и државе. На тим је владика Анђелић благословио комесару на највишој царској милости. Послаје тога комесар позове посланике, да предaju своје вјеровице прееједнику по старшћу и да ојеровање обаве ако је икакмо могуће за три дана. Пошто комесар изде из дворане, узавео владике Стојковића из старјацински предјелско мјесто уз бурно „живо“ и поздравил посланике толиком бесједом позвавши их на завршетку да изберу одбор од 15 чланова за ојеровање.

Тим се завршило отварање сабора. На сабору је у огромној већини народна странка.

Д О П И С И.

С. А. ПОДГОРИЦА, 11. Новембра.

Давас на три уре послаје по две стогоме одље високи наши гости: Њихова Височанства Книгање са прееједником Книгањичима, праћене од више државних докторјанственика. Овадашње цијело грађанство, са одушевљем свечано је дочекало Њихова Височанства и то овим редом: најприје срио их је В. Бећар-бег Османовић су стотину подгоричких коњаника на Бистрици послаје једно одушевље подричке војске на Цијелу, а велики број народа од свију вјерошпојетни изван ваворна поздрављаше их са звијели! где су и госнода управљаше са ученицима овадашње мушке школе предурели и пратали Њихова Височанства кроз цијелу ваворн ијевајући химну.

Пред стапом г. бригадера Вучевића буду поздрављена другим одушевљем војске, као и од овадашње државне школе, где је госнода учитељаша са ученицима својим стојећи при самом двору поздрављаша Њихова Височанства, а ученике бачиоу дочек украшаваше.

При самом уласку захори се са свију страна: кишели, па што Њихова Височанства на све стране милостино одушевљаху.

На вече ветог дана бијаше велико одушевљење ове ваворни и оближњих мјеста: особито лијепо бијаша Дубовић вијешта. Свијет који по улешама вјојаше, бијаше веома весело и одушевљен.

Другог дана од 11—12. ура благоводела су Њихова Височанства примати поздравље од овадашњег грађанства свију вјерошпојетни.

Послаје подне посјеђаваша су Њихова Височанства овадашње школе, где је у државној школи изговорили поздрав Њеном Височанству Книгањичијем, као изреузанијем покровијаша.

За све цијело ваворно су Њихова Височанства врло повољно пријати се.

Трећег дана прегледивали су у иштњи на којима овадашња околина. А 14 овог поврате се преко Ријеке на Цијелу, уз пратње своје свијате, као и овадашњег знатног броја грађанства, које их праћаше до на Цијелу.

Влажним криом квару намјештај. Да би оцукале намјештај затварају прозоре, да не допре из суице ни чист ваздух; отрују прашинам атмосферу, те тако, да им се намјештај не квару, квару плућа и своја свих укљана.

Говорећи о хигијени стана није могуће не говорити о овим многим неправдицама, који без познања долазе у наше куће, живе о нашег трошту и муче нас на сто различно.

Чистота је најважнији неопходнијех свих наравата. Мишеви, пацови, стријаци, буве, ваши, мухе, комарци и слични гледици најважније траже нечиста мјеста и ваде, који као и они не воде ред у чистоту.

Против мишева и пацова имамо мишоловке, колачиће с фосфором, и разне друге отрове, који се могу намјештати са малом кљачама или сира. Добра мачка најбоље их истрајеба.

Против стријаци немојте никада употребити ни ареевга (сечки) ни карбонови сублмат, ни друге отрове, нити мажите своје постеле меркурјалном маљшћу. За тај циљ имамо невинијат ерестава. Против мишев и већих паразита, који се ушваде по цукетинама и шкриницима постеле употребите карболну или солиду растворену у води у равјери од једног динла киселине на сто дјелова воде. Али омет нам кажемо, и прије карболне киселине и послаје ње, не заборавете на главни дијел против свих паразита — чветоку. Не штедите ни мало хладну и врућу воду, сапуц, четку и метлу.

(Свршиће се)

Лијепо вријеме на овим крајевима, које траје од неколико дана, а уз то и долазак Њихових Височанства, као да побуди ови народ неким живљем покрету, те се види, за хвалит Бога а у здравље наше владичкег дома Петровића, све весело и одушевљено.

(Ф. Р.) Из ЗЕТЕ, 11. Новембра.

— Од како је ова дивна српска земља одобољена китешким Кијалом Николом сваликом дашем кишањем Кијалом и благостање овог народа, како у организацији војничкој која је преко нужна, тако и у пододјелу где се по свим селима зетским народити човјек нацело био, да раширотире најбољу врету кртеле и ваде, као и везелину, која је диван плод Зећанима. Дала, да се народ јако обрадовао видећи ове дивне производје који им познати нијесу били.

Очинева брига нашег длачног Госнодара помогла је у Српску у (село) близу Подгориче нашу православну цркву светог Георгија, са 100 алатних дуката да се ново тежило направу, као и друге мушности истог краја да се направе. Ово је она историчка и значајна црква у Зети, у којој је учињен био Митрополит и Госнодар црногорски Владика Данило Петровић 1761 године, коју је хтно основитати на позив православне браће Зећанима. Владика Данило не остварио се на могућу ошастност пошто је био да изврши своју архијерејску дужност у земљи, где владике длави епанталом зетских Турака, тега нејерни Турци на вјеру ухватише и хтјелаше највећим мучача живот истог оковати, давши му колци мучиња, на којеку пишае живот свој оковати, но којега сузе народне с великим отуђеном од тог сукаљаша и мученичким страљаша нававише, те га за 3000 дуката откуште у свој завичај, но који послаје овог ужасног страљаша очисти сву Приу Гору од домаћих Турака на бадњи дан у очи Божија 1762 године.

Кад се ова црква поправаша, као и новоукило поставаша, послат је био са Цијелу г. Стефан Кничић прота са Њеном. Да освету цркву светог великомученика Георгија у Српску (у Зети) која је неременовитану службу са највећом свечаношћу довршио, као и остварио трма, на којој се свечаношћу биоојерија народ из све Зете свечаношћу, носаше чета из прота Кничић ишвориво бесједу ошодну свечаношћу споменикум страљаша Владике Данила.

У истој цркви остале су старе зиди у темељу које имају натписе: приложи ове двери војвода Јован Петровић 1723 год. храм светог великомученика Георгија у Српску.

Његово Височанство као милостиви Госнодар Кијал Николом обљари је исту цркву са једном великом алатном иконом светог ошт Иларија, која је новјештена алине царскиј двор.

По свршетку свечаног осветљења и божавственое службе народ се пошадјерно весело, задовоље народно кола, и пречеља народне прееме, и опростивши се са вјерчистивим протопрееватором, препоручили му, да би умодно вод милости Његовога Височанства Кијал Николом, те да би и два анована петјој цркви поклекно, са подшпом страљашуег мученика за православну цркву Владике Данила Петровића.

Домаће вијести.

Цетње, 20. Новембра.

— Њихова Височанства Кијалина Милена и Кијалина Дарија са саветљашем Кијалина Дарија и Зорком иратли су се у процуц поседелани са свога пута у Подгорицу у најповољнијем здрављу.

— У четврти држав је из аској ливада преглед повоуписанијех војника из округа цетишког и несупшког. Његово Височанство Кијал са својим војводама благоволио је прегледати нову војску, која је у државу своје изваљала највише задовољство свога Госнодара. Војника се пријавило далеко више него што је најпријед пошисано.

Књижевне вијести.

Сад баш изаше из штампех у издању Браће Јовановића у Павлеву:

Поз српских приповиједачи Вукит. Врчевића ваљеном како се у народу по Воји, Приу Гори и Херцеговини суцао. Цијена пој. — или 2 ден. 20 пара.

Праганин краљев. Париски роман Алфонса Додета. С францеског. Цијена 6. 1. — или 2 ден. 20 пара.

Гимнастика за мушку и женску дјцу од Вл. Крајчића. Са сликама. Цијена 30 пара. или 1 ден. 10 пара.

— Све ове књиге добијају се у свјема српским књижарама.

Издавом Косте Мантровића књижара у Бечу, L. Fleischmarkt. N 8.

